

Sprawozdanie z działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Obornikach za rok 2024 .

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach w 2024 r. realizował zadania określone w ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. z dnia 11 marca 2024 r., Dz. U. z 2024 r., poz. 416) oraz wytyczne i zadania wyznaczone przez Głównego Inspektora Sanitarnego. Zasięgiem swego działania obejmował obszar powiatu obornickiego, w skład którego wchodzi Miasto i Gmina Oborniki, Miasto i Gmina Rogoźno, Gmina Ryczywół. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Obornikach nie posiada laboratorium, wykonuje działalność nadzorową i opiniodawczą, badania laboratoryjne wykonywała Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu i inne laboratoria.

W roku 2024 kontynuowano główne kierunki działania z lat ubiegłych wykonując nadzór sanitarny nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy,
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz ośrodkach wypoczynku dzieci i młodzieży,
- zdrowotnymi żywności i żywienia.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego,
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych i zawodowych,
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach wykonując swoje zadania współpracował w szerokim zakresie z władzami samorządowymi, innymi służbami i inspekcjami (inspekcja weterynaryjna, pracy, ochrony roślin i nasiennictwa, nadzór budowlany, policja, straże miejskie, straż pożarna), publikatorami.

I. WARUNKI ZDROWOTNE ŚRODOWISKA BYTOWANIA CZŁOWIEKA

- Na terenie powiatu obornickiego w roku 2024 w ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w zakresie higieny komunalnej oceniono stan sanitarno-techniczny łącznie 124 obiektów.
- Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej wykonali łącznie: 131 kontroli sanitarnych obiektów oraz 99 kontroli jakości wody.
- Wydano 32 decyzje administracyjne (3 decyzji merytorycznych w odniesieniu do obiektów(SP ZOZ Oborniki , Szpital Rehabilitacyjno-Kardiologiczny w

Kowanówku, 1 decyzja umarzająca postępowanie administracyjne z uwagi na cofnięcie wniosku przez stronę) 1 decyzję stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi(dot. Wodociągu Publicznego w Nieczajnie z uwagi na przekroczenie manganu który nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia. Konsumentów, 5 decyzji stwierdzających tymczasowy zakaz kąpieli w kąpieliskach- Gmina Rogoźno- sinice, 3 decyzje opłatowe, 20 decyzji zezwalających na ekshumacje i transport zwłok).

- Pobrano łącznie 147 próbek wody, w tym 87 próbek wody wodociągowej, 5 próbek wody z kąpieliska, 43 próbek wody basenowej, 12 próbek w kierunku oznaczenia bakterii z rodzaju Legionella.(przekroczenia Pływalnia Oborniki i SP ZOZ Oborniki)
- W sezonie letnim 2024 r. na podstawie projektów uchwał, które wpłynęły do tut. Stacji na terenie powiatu obornickiego było zorganizowanych pięć kąpielisk: jedno kąpielisko w gminie Oborniki oraz 4 kąpieliska w gminie Rogoźno. Wszystkie kąpieliska w sezonie letnim zostały skontrolowane przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego oraz w trakcie jego trwania. Przeprowadzono 10 kontroli. Na bieżąco informowano społeczeństwo o jakości wody w kąpielisku poprzez umieszczanie bieżących danych na tablicy informacyjnej kąpieliska, na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Obornikach oraz w serwisie kąpieliskowym <https://sk.gis.gov.pl/>.
- W roku 2024 kontynuowano badania jakości mikrobiologicznej ciepłej wody użytkowej pod kątem obecności w niej Legionella sp. Pobrano do badań 12 prób wody z instalacji wody ciepłej (4 próbki w Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu Szpital Rehabilitacyjno-Kardiologiczny w Kowanówku przy ul. Sanatoryjnej 34 oraz 8 próbek w szpitalu SP ZOZ w Obornikach przy ul. Szpitalnej 2). Podmioty lecznicze w ramach kontroli wewnętrznej prowadziły również badania ciepłej wody z instalacji wewnętrznej w kierunku bakterii Legionella sp. Z otrzymanych sprawozdań wynikało, iż w szpitalu powiatowym w Obornikach odnotowano przekroczenia w dwóch punktach poborowych. Przeprowadzone powtórne badania z zachowaniem właściwego odstępu czasu zgodnie z obowiązującymi wymaganiami, nie potwierdziły skażenia bakteriologicznego. Przebadana została również woda ciepła z natrysków oraz woda z niecek basenowych pod względem obecności bakterii Legionella sp. Analiza wyników badań wody pobranych w ramach kontroli urzędowej z natrysków w szatni damskiej i męskiej wykazała skolonizowanie instalacji wody ciepłej na pływalni bakteriami Legionella sp. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach zobowiązał zarządcę pływalni do podjęcia działań naprawczych w celu redukcji liczby bakterii Legionella sp. do wartości określonych w przepisach prawa. Badania kontrolne przeprowadzone przez zarządzającego pływalnią po wykonanych działaniach naprawczych (wyłączeniu z eksploatacji natrysków w szatniach przy zapewnieniu tymczasowych natrysków, dezynfekcji oraz przegrzania instalacji ciepłej wody) nie wykazały przekroczeń w przedmiotowym zakresie.
- Stan sanitarno-techniczny obiektów znajdujących się pod nadzorem PSSE w Obornikach ulega ciągłej poprawie.

II. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

2.1. Zakres nadzoru sanitarnego

W roku 2024 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Obornikach znajdowało się 1086 zakładów, w porównaniu do roku 2023 liczba, ta zwiększyła się o 45 obiektów.

W nadzorowanych obiektach przeprowadzono łącznie 413 kontroli sanitarnych i kontroli sprawdzających oraz 4 kontrole graniczne. Wydano łącznie 172 decyzji merytorycznych obejmujących: 27 decyzje nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, 6 decyzji prolongujących termin wykonania zarządzeń, 5 decyzji o umorzeniu wszczętego postępowania administracyjnego, 60 decyzji wykreślających, 74 decyzji zatwierdzających oraz wydano 143 decyzje płatnicze na kwotę 11 552 zł. Ponadto, osoby winne zaniedbań ukarano 22 mandatami na łączną kwotę 7 200 zł (*tab.5*).

Rozpatrzono 10 skarg klientów dotyczących m.in. obecności w obrocie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i niewłaściwej jakości środków spożywczych z uwagi na obecność szkodników i ich pozostałości .

Kontrole weekendowe- Na terenie działania tutejszego organu sanitarnego nie ma ośrodków wypoczynkowych, wobec czego w roku 2024 w sezonie letnim, tj. od 22.06.2024 r. do 29.09.2024 r. przeprowadzono łącznie 29 kontroli w obiektach żywnościowo-żywnościowych (sklepy spożywcze, zakłady małej gastronomii, obiekty ruchome i tymczasowe, restauracje, sklepy na stacjach paliw) w wyniku, których stwierdzono m.in. następujące nieprawidłowości:

- w obiektach małej gastronomii: zabrudzone ściany i sufity w pomieszczeniu kuchennym, niewłaściwy stan powierzchni mających kontakt z żywnością (blaty, urządzenia chłodnicze), niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczenia magazynowego, brak do wglądu procedur Dobrej Praktyki Higienicznej „GHP” i Dobrej Praktyki Produkcyjnej „GMP”, systemu HACCP i bieżących zapisów wynikających z kontroli wewnętrznej, brak do wglądu dla klienta pisemnej informacji o zawartości alergenów i innych substancji powodujących reakcje nietolerancji występujących w serwowanych.
- w restauracji: stwierdzono w użyciu środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia.

W wyniku podjętych działań w skontrolowanych obiektach nałożono 2 mandaty na kwotę 500 zł. za nieprzestrzeganie czystości i porządku oraz niezachowanie właściwej higieny podczas przygotowywania potraw gastronomicznych oraz stosowanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia. Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego obiektów i 11 decyzji płatniczych na kwotę 827 zł.

W sezonie letnim skontrolowano wspólnie z pracownikami Sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia warunki sanitarno-higieniczne rozdzielni posiłków serwujących posiłki dla dzieci i młodzieży przebywających na wypoczynku letnim (półkolonie). W kontrolowanym zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono

Stan sanitarny zakładów żywności i żywienia na terenie powiatu obornickiego należy uznać za zadowalający. Większość zakładów zakwalifikowano do kategorii niskiego lub średniego ryzyka. Wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości egzekwowano za pomocą decyzji nakazowych. W roku 2024 nie wydano decyzji dotyczącej unieruchomienia lub przerwania działalności zakładu. Nadal konieczne jest kontynuowanie działań mających na celu zapewnienie właściwego bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, kontynuowanie działań dotyczących nadzoru nad dostosowaniem obiektów do wymagań obowiązującego prawa żywnościowego, a w szczególności wdrożenia zasad Dobrej Praktyki Higienicznej „GHP”, Dobrej Praktyki Produkcyjnej „GMP” oraz systemu HACCP, co w konsekwencji pozwoli na zapewnienie w obiektach warunków sanitarnych określonych w przepisach prawa żywnościowego. Nadal kontynuowany będzie wzmożony nadzór nad znakowaniem suplementów diety oraz środków spożywczych, a także nadzór nad sposobem żywienia dzieci i młodzieży w placówkach szkolnych oraz pacjentów w szpitalach.

III. WARUNKI HIGIENY PRACY

3.1. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

W roku 2024 w ewidencji tutejszej Stacji zarejestrowane **było 233 zakładów pracy**.

W nadzorowanych zakładach zatrudnionych jest ogółem **8 291** osób. Większość zakładów to obiekty zatrudniające do 100 pracowników. W warunkach przekroczonych norm higienicznych pracowało **289** pracowników. Przekroczenia najczęściej dotyczyły ponadnormatywnego poziomu hałasu. W 2024 roku wykonano ogółem 102 kontrole sanitarne w ramach **91 zakładów pracy**. Wydano **6 decyzji administracyjnych**: decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości (4 decyzje dotyczyły poprawy warunków pracy), decyzje umarzające i jedna decyzja prolongująca. W roku 2024 PPIS w Obornikach wydał **3 pozytywne decyzje** w sprawie stwierdzenia choroby zawodowej, jedno postępowanie w tej sprawie wszczęto w roku 2023. Wydana decyzja obejmowała stwierdzenie przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli (poz. 5), które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc ze stosunkiem procentowym natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej (FEV1) do pojemności życiowej (VC) wynoszącym 0,7 po leku rozszerzającym oskrzela. Kolejne dwie decyzje dotyczyły: przewlekłej choroby narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią oraz choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstw – COVID-19. Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W 2024 roku przeprowadzono

1 kontrolę dotyczącą sprzedaży produktów opartych na muchomorze czerwonym (*Amanita muscaria*). W ramach prowadzonych działań skontrolowano sklep zielarski, który w swoim asortymencie posiada różne suszone zioła

i naturalne olejki. W sprzedaży nie stwierdzono suszonych grzybów ani innych produktów, które w składzie zawierałyby kwas ibotenowy i muscymol. Na platformach allegro.pl oraz olx.pl nie stwierdzono, aby na terenie powiatu sprzedawane były tego rodzaju produkty, w tym ich przetwory. Muchomor czerwony zawiera substancje psychoaktywne takie jak muscymol

i jego biosyntetyczny prekursor kwas ibotenowy oraz muskazon. Kwas ibotenowy w dużych dawkach może być silną neurotoksyną, a w badaniach wykorzystywany był jako silny środek powodujący uszkodzenia mózgu. Muscymol jest organicznym związkiem chemicznym z grupy alkaloidów, substancją psychoaktywną i neurotoksyną; wykazuje działanie psychotropowe tj. może powodować ostre zmiany percepcji, nastroju, funkcji poznawczych i zachowania. Na terenie działania tutejszej Stacji **nie wystąpił również żaden przypadek zgłoszenia lub podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych w 2024 r., nie** prowadzono postępowania administracyjnego.

- Nie stwierdzono występowania w obrocie środków zastępczych i innych mogących stwarzać zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów.
- Pracodawcy poprawiają stan higieny pracy na stanowiskach, na których zatrudnione osoby narażone są na działanie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.
- W przypadku czynników rakotwórczych można zauważyć, że zarówno liczba ekspozowanych, jak i narażonych utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach poprzednich.
- Liczba narażonych na jeden lub więcej czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.
- Pracodawcy wyposażają pracowników w wymagane środki ochrony indywidualnej, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia.
- Zauważa się poprawę w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
- W nowo powstających zakładach pracy stan techniczny i sanitarny zaplecza socjalno-sanitarnego nie budzi zastrzeżeń; zakłady istniejące wykonując remonty poprawiają stan techniczny pomieszczeń socjalno-sanitarnych oraz warunki pracy.
- Zakłady regularnie wykonują pomiary środowiska pracy oraz profilaktyczne badania lekarskie pracowników.

IV. OBIEKTY NAUCZANIA I WYCHOWANIA

4.1. Higiena procesu nauczania i wychowania

W roku 2024 w ramach nadzoru nad warunkami nauki i pobytu skontrolowano ogółem 49 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 9 obiektów sezonowych (wypoczynek letni i zimowy dzieci i młodzieży). Ogółem przeprowadzono 82 kontrole sanitarne.

W skontrolowanych placówkach uczyło się i przebywało 11 34 uczniów, przedszkolaków i podopiecznych. **W 2024 roku wydano :**

- 4 decyzje nakazujące;
- 2 decyzje zmieniające termin realizacji zarządzeń decyzji;
- 4 decyzje płatnicze;
- **0 mandatów karnych.**

W 2024 roku wyegzekwowano 2 decyzje administracyjne, które dotyczyły:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego oraz technicznego sufitu, ścian i podłogi w sali gimnastycznej;
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sufitu i ścian w budynku nr 2 w Gościejewie oraz podłogi w sali komputerowej zlokalizowanej w budynku nr 1 w Gościejewie.

W 2024 roku przeprowadzono ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii w 9 placówkach. Ocenie poddano uczniów/przedszkolaków z: 4 przedszkoli, 2 szkół podstawowych, 1 zespołu szkolno-przedszkolnego oraz 2 zespołów szkół. Oceniono 795 stanowisk, w 44 oddziałach. Nieprawidłowości stwierdzono w 6 placówkach (1 przedszkolu, 2 szkołach podstawowych, 1 zespole szkolno-przedszkolnym i 2 zespołach szkół), w 22 oddziałach, przy 148 stanowiskach pracy przedszkolaka/ucznia. Kontrole wykazały, że wśród przyczyn niedostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów/dzieci głównie można wyróżnić: brak wystarczającej ilości zróżnicowanych mebli w placówce oraz bagatelizowanie tematu przez uczniów.

W 2024 roku dokonano oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 10 placówkach. Badaniem objęto 707 uczniów funkcjonujących w 41 oddziałach w 5 szkołach podstawowych oraz 547 uczniów funkcjonujących w 36 oddziałach w 5 zespołach szkół. Łącznie w badaniu brało udział 1 253 uczniów z 77 oddziałów klas 1-8 szkół podstawowych funkcjonujących samodzielnie oraz w zespole szkół.

Normę niską, do 10% obciążenia ciężarem tornistra szkolnego masy ciała uzyskało 628 uczniów, normę średnią od 10% do 15% obciążenia ciężarem tornistra masy ciała uzyskało 442 uczniów, natomiast 183 uczniów uzyskało normę wysoką powyżej 15% wagi ciała.

Na przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistrów lub plecaków miały wpływ przede wszystkim:

- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie dodatkowych książek;

- noszenie rzeczy niezwiązanych bezpośrednio z programem nauczania, takich jak: dodatkowe piórniki, zabawki, butelki z napojami, itp.;
- nieodpowiedni materiał, z jakiego został wykonany tornister lub plecak;
- niewystarczający nadzór rodziców i opiekunów nad zawartością tornistrów;
- część uczniów oświadczyła, że woli wszystko nosić w plecaku/tornistrze.

W 2024 roku podczas wakacji letnich i zimowych ilość zgłoszonych turnusów w bazie MEN wyniosła 26 – w tym 24 zgłoszone turnusy to formy półkolonii organizowane w miejscu zamieszkania (18 letnich i 6 zimowych), 1 turnus w obiekcie sezonowo wykorzystywanym do wypoczynku oraz 1 turnus w obiekcie świadczenia całorocznych usług hotelarskich. Przeprowadzono łącznie 13 kontroli w zakresie oceny warunków sanitarnych i technicznych wypoczynku dzieci i młodzieży. W wypoczynku uczestniczyło łącznie 400 dzieci i młodzieży. Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był w obiektach funkcjonujących przez cały rok, będących pod stałym, bieżącym nadzorem. Wszyscy organizatorzy zapewnili uczestnikom odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne. W trakcie trwania wypoczynku letniego i zimowego nie odnotowano wypadków. Nie stwierdzono przypadków zachorowań czy zatruc pokarmowych uczestników. W porównaniu z 2023 rokiem możemy zaobserwować wzrost zgłoszonych półkolonii do bazy wypoczynku.

Porównując obecny stan z latami ubiegłymi można zauważyć, że sytuacja ulega stopniowej poprawie, szkoły bardziej dbają o warunki pracy uczniów. Wiele szkół stopniowo jest wyposażana w nowe meble posiadające wymagane certyfikaty i atesty.

- W placówkach oświatowo-wychowawczych systematycznie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno-higienicznego. Niemniej jednak, z uwagi na ograniczone środki finansowe są one wciąż niedostateczne, w stosunku do potrzeb.
- W kontrolowanych placówkach nie stwierdzono rażących zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości i porządku.
- Z przeprowadzonych kontroli wynika, że na terenie powiatu obornickiego nie było obiektów nieprzystosowanych do prowadzenia działalności oświatowo-wychowawczej, budynki szkół i innych placówek są obiektami budowanymi na cele szkolne lub przystosowanymi do prowadzenia w nich działalności edukacyjno-wychowawczej.
- Wszystkie nadzorowane placówki zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w pomieszczeniach szkoły lub placówki.
- Podczas kontroli sanitarnych w placówkach stwierdzono przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych na terenie placówek dziecięcych i młodzieżowych oraz oznakowania budynku znakiem graficznym i słownym o zakazie palenia tytoniu.

V. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

W roku sprawozdawczym 2024 do tutejszego organu zgłoszono 2007 zachorowań na choroby zakaźne tj. o 432 przypadki więcej niż w roku ubiegłym, co ma związek ze zmianami jakie weszły w sposobie wykazywania niektórych jednostek chorobowych.

COVID-19

W roku sprawozdawczym 2024 zarejestrowano: 527 przypadków zakażenia wirusem Sars CoV-2, które zgodnie z obowiązującą definicją zakwalifikowano jako przypadki potwierdzone (w tym 34 hospitalizacji) oraz 78 przypadków, które zakwalifikowano jako możliwe (nikt nie był hospitalizowany). W roku 2023 odnotowano: 291 przypadków potwierdzonych (w tym 49 hospitalizacji) oraz 119 przypadków możliwych (nikt nie był hospitalizowany).

Krztusiec

W roku sprawozdawczym 2024 na terenie powiatu obornickiego tak samo jak w całej Polsce nastąpił znaczny wzrost zachorowań na krztusca. W roku 2023 odnotowano 1 zachorowanie na krztusiec, natomiast w roku 2024 - 42 przypadki. (Wykres 11.)

Należy jednak zauważyć, że tylko 8 przypadków było rozpoznanych przez lekarza i potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi, natomiast pozostałe 34 przypadki zakwalifikowano jako możliwe - wykazane wyłącznie na podstawie rozpoznania klinicznego przez lekarza, bez wykonywania badań potwierdzających.

Zachorowało 27 kobiet oraz 15 mężczyzn. 25 osób zamieszkiwało wieś natomiast 17 miasto. Wszystkie dzieci z w przedziale wieku 0-19 lat miały wykonane szczepienia zgodnie z obowiązującym dla swojego wieku Programem Szczepień Ochronnych. Natomiast osoby dorosłe nie знаły statusu swojego stanu zaszczepienia. 2 zachorowania wymagały hospitalizacji, natomiast 40 pozostałych leczonych było ambulatoryjnie. Wszystkie przypadki zakończyły się wyzdrowieniem.

Grypa

W roku 2024 do tutejszej Stacji zgłoszono 1 zachorowanie na grypę potwierdzone dodatnim wynikiem badań wirusologicznych. Chłopiec w wieku 15 lat wymagał hospitalizacji. W roku 2023 odnotowano 4 potwierdzone badaniami zachorowania.

Dodatkowo zgłoszono 340 zachorowań na grypę potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego. Badania te najczęściej były wykonywane w gabinecie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Odnutowano także 86 zgłoszeń z rozpoznaniem przez lekarza zachorowania na grypę jedynie na podstawie objawów klinicznych, bez potwierdzenia badaniami.

Zapobieganie wściekliznie

W roku sprawozdawczym 2024 zarejestrowano 121 przypadków styczności i narażenia osób na wściekliznę. 17 osób zostało skierowanych przez lekarza do szczepień poekspozycyjnych przeciwko wściekliznie. Nikt nie wymagał hospitalizacji.

Szczepienia poekspozycyjne były podjęte po kontakcie z: psami, kotami oraz nietoperzem. Nikt nie był narażony zawodowo.

Zarówno w roku 2024 jak i 2023 nie zarejestrowano dodatnich wyników badań w kierunku wścieklizny na terenie powiatu obornickiego.

Zatrucia pokarmowe pałeczkami Salmonella

W 2024 roku sytuacja epidemiologiczna zachorowań na salmonellozę z objawami ze strony przewodu pokarmowego uległa znacznemu polepszeniu. W 2023 roku odnotowano 5 zachorowań, natomiast w 2024 roku nie zarejestrowano żadnego przypadku (Wykres.8.).

Nie odnotowano żadnego ogniska chorobowego.

W 2024 roku odnotowano 1 nosiciela Salmonelli. Przypadek nie wymagał odsunięcia od pracy. Po wykonaniu badań kontrolnych stwierdzono ustąpienie nosicielstwa (Wykres.9.).

Odra

W roku 2024 nie odnotowano żadnego podejrzenia ani zachorowania na odrę, taka sama sytuacja miała miejsce w 2023 roku.

Nagminne zapalenie przyusznicy (świnka)

W 2024 roku sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na nagminne zapalenie przyusznicy uległa nieznacznemu polepszeniu. W roku 2023 odnotowano 3 zachorowania, natomiast w 2024 roku zarejestrowano 2 przypadki tej jednostki chorobowej. (Wykres 8.)

Zachorowała dziewczynka i chłopiec, oboje w wieku 9 lat. Oboje zamieszkiwali środowisko miejskie. Dzieci były zaszczepione zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych II dawkami szczepionki. Przypadki zakwalifikowano jako możliwe - kwalifikację oparto na kryteriach klinicznych (objawach) rozpoznanych przez lekarza, nie zostały wykonane żadne badania laboratoryjne w kierunku świnki. Dzieci nie wymagały hospitalizacji, leczone były ambulatoryjnie.

5.1. Ogniska szpitalne Clostridioides difficile

W roku 2024 na terenie powiatu obornickiego odnotowano jedno ognisko szpitalne, w którym czynnikiem etiologicznym było Clostridioides difficile. Ognisko wystąpiło na Oddziale Chirurgicznym z pododdziałem urologicznym Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Obornikach. W ognisku zachorowało 5 osób. W związku z zaistniałą sytuacją przeprowadzono doraźną kontrolę w szpitalu na Oddziale Chirurgicznym z Pododdziałem Urologicznym, Oddziale Wewnętrznym oraz Oddziale Paliatywnym, która skutkowałą wydaniem zaleceń.

5.2. Realizacja szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne w powiecie obornickim wykonywane są w 11 punktach szczepień. Siedem z nich usytuowanych jest na terenie gminy Oborniki, dwa na terenie gminy Rogoźno i dwa na terenie gminy Ryczywół. W roku 2024 kontynuowano nadzór nad czynnym

uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO) a także monitorowano warunki przechowywania preparatów szczepionkowych w punktach szczepień.

W punktach szczepień preparaty szczepionkowe przechowywane są prawidłowo w chłodziarkach zabezpieczonych przed dostępem osób nieupoważnionych, w odpowiedniej temperaturze. 9 punktów szczepień posiada elektroniczny monitoring temperatury w chłodziarkach z powiadamianiem telefonicznym i sms, dzięki czemu warunki temperaturowe są monitorowane całodobowo, również w dni wolne od pracy. W 2 punktach odczyt odbywa się osobiście (dwa termometry, zapisy w formie papierowej), w obiektach tych jest całodobowa obecność personelu. 7 obiektów wyposażonych jest dodatkowo w agregaty prądotwórcze, natomiast 1 posiada lodówkę podpiętą pod UPS, który podtrzymuje jej zasilanie w przypadku braku prądu. Wszystkie obiekty mają przygotowaną procedurę postępowania ze szczepionkami nie tylko na wypadek braku zasilania, ale również w przypadku awarii urządzenia chłodniczego. W roku 2024 nie odnotowano na terenie powiatu awarii urządzeń chłodniczych ani dłuższych przerw w dostawie prądu, które wpłynęłyby ujemnie na jakość szczepionek. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono szczepionek po terminie ważności.

W 2024 roku na terenie powiatu obornickiego ilość osób uchylających się od obowiązku szczepień utrzymuje się na podobnym poziomie jak w roku 2023. Większość odmów szczepień spowodowanych jest wpływem ruchów antyszczepionkowych i światopoglądem rodziców, ale punkty szczepień wskazują również na duży problem z zaniedbaniami ze strony rodziców (nie zgłaszanie się na umówione terminy, nie odbieranie telefonów czy nie informowanie placówki o zmianie danych kontaktowych co uniemożliwia skuteczne wezwanie na szczepienie).

W związku z wdrożonym w Polsce powszechnym programem bezpłatnych szczepień przeciw HPV, skierowanym do dziewcząt i chłopców w wieku od ukończenia 11. roku życia do ukończenia 14. roku życia a od 1 września 2024 r. od ukończenia 9. roku życia otrzymano z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu szczepionki Gardasil 9 oraz Cervarix.

Do wykonania szczepień uprawnione są wszystkie POZ na terenie powiatu obornickiego. Wdrożony został również program szczepień przeciwko HPV w szkołach.

W programie wzięło udział 8 szkół (na 17 uprawnionych).

1. Szkoła Podstawowa nr 2 w Rogoźnie
2. Szkoła Podstawowa nr 3 w Rogoźnie
3. Szkoła Podstawowa w Gościejewie
4. Szkoła Podstawowa w Parkowie
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Objezierzu
6. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Chrustowie
7. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Rożnowie
8. John Dewey School w Obornikach.

W ramach akcji zostało zaszczepionych 172 uczniów. 160 na terenie szkoły oraz 12 w ramach wyjścia grupowego ze szkoły do placówki POZ.

VI. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Obornikach w zakresie działalności oświatowo - zdrowotnej w 2024 roku wynikały z realizacji wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, potrzeb środowiska lokalnego oraz sytuacji epidemiologicznej. Realizacja programów dotyczyła profilaktyki palenia tytoniu, profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz profilaktyki używania środków odurzających. Realizowano też programy, które miały na celu podnoszenie świadomości i kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych, żywieniowych, zachęcanie do zwiększenia aktywności fizycznej, promowanie zachowań prozdrowotnych zarówno wśród dzieci i młodzieży szkolnej, jak i dorosłych mieszkańców powiatu.

6.1. Programy profilaktyczne realizowane w placówkach szkolnych i przedszkolnych

6.2.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

W powiecie obornickim program był realizowany w piętnastu placówkach przy udziale 359 dzieci i 282 rodziców. Pracownica sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej przeprowadziła 3 wizytacje programu w placówkach.

„Trzymaj Formę!”

Program edukacyjny dla młodzieży klas starszych szkół podstawowych oraz ich rodziców. Program promuje aktywność fizyczną i prawidłowe odżywianie, realizowany był w 13 placówkach. Programem objęto łącznie 1225 uczniów. Pracownica sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej przeprowadziła 2 wizytacje programu w placówkach.

Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2023/2024 realizowano VIII edycję programu pt.: „Bieg po zdrowie”, skierowanego do uczniów klas IV, którego celem jest: zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e papierosów. W programie udział wzięło 14 placówek. Programem objęto 18 klas IV, łącznie 329 uczniów oraz 292 rodziców. Przeprowadzono przez pracownicę sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej 4 wizytacje programu w placówkach.

„Czyste powietrze wokół nas”

Program przedszkolnej edukacji antynikotynowej realizowany był w 20 placówkach, łącznie objęto programem 26 oddziałów 581 - dzieci i 322 rodziców. Przeprowadzono 7 wizytacji programu w placówkach przez pracownicę sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia.

Program: „Talerz Zdrowego Żywienia”

Pracownica Sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia przeprowadziła pogadanki dotyczące zdrowego odżywiania. Pogadanki odbyły się w 2 przedszkolach i 2 szkołach podstawowych na terenie powiatu. Dzieci otrzymały broszury do wypełnienia i magnesy. Działaniami łącznie objęto 92 dzieci.

Działania ramach: „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

W ramach Światowego Dnia Rzucania Palenia pracownica sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia zorganizowała prelekcję dla klasy Zespołu Szkół im. Tadeusza Kutrzeby w Obornikach. Na spotkaniu przedstawiono treści dotyczące: składu dymu tytoniowego i jego wpływu na organizm, chorób wywołanych paleniem, wskaźników umieralności spowodowanej paleniem, biernego palenia, palenia wśród młodzieży, szkodliwości i składu e-papierosów, cyklu uzależnienia od nikotyny. Przedstawiono również zalety zachowania asertywnego. W spotkaniu uczestniczyło 30 uczniów.

W holu sklepu „Intermarche” 21.11.2024 r. zorganizowano punkt informacyjno – profilaktyczny. Podczas akcji była możliwość zmierzenia zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu, otrzymania ulotki o tematyce zachęcającej do rzucenia palenia oraz uzyskania porady na temat szkodliwości palenia i możliwości rzucenia nałogu.

W ramach projektu: „Mały kleszcz – duży problem?” przeprowadzono szkolenie, których adresatami byli uczniowie Zespołu Szkół im. Hipolita Cegielskiego w Rogoźnie. Podczas spotkania przedstawiono charakterystykę kleszczy, fazy ich rozwoju, aktywność, przeprowadzano instruktaże poprawnego usunięcia kleszcza, dyskutowano na temat możliwości zmniejszenia ryzyka ukąszenia przez kleszcza. W szkoleniu brało udział 24 uczniów.

Podczas ferii zimowych przeprowadzono na półkoloniach spotkania dotyczące bezpieczeństwa, higieny ogólnej i higieny jamy ustnej. Pracownica Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Obornikach wspólnie z policjantami przeprowadzali pogadanki z dziećmi. Dzieci mogły przećwiczyć mycie zębów na przyniesionym modelu szczęki i wypełnić otrzymane materiały.

Podczas spotkań policjanci przypominali o zagrożeniach mogących pojawić się w trakcie ferii, omawiali zasady bezpieczeństwa podczas uprawiania sportów zimowych oraz gier i zabaw na świeżym powietrzu, omawiali też zasady poruszania się po drogach. Policjanci przypomnieli również zasady postępowania wobec nieznajomej osoby. Działaniami objęto 150 dzieci.

Podczas wakacji letnich przeprowadzono akcję: „Bezpieczny wypoczynek”. Uczestnikom półkolonii odbywających się na terenie powiatu, przekazywano informacje na temat prawidłowego dbania o zdrowie, higienę ogólną i jamy ustnej. Akcją objęto 209 dzieci.

W ramach kampanii informacyjnej pt.: „Wybieraj bezpieczną żywność” #EUChooseSafeFood prowadzonej przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Obornikach zaprosił na prezentacje, które zachęcały do dokonywania przez społeczeństwo świadomych i pewnych wyborów żywieniowych. Prezentacje były przeprowadzane wśród 18 kobiet w ciąży.

W ramach programu „Co kryją Twoje piersi” w powiecie obornickim zorganizowano 6 prelekcji. Omawiano na nich zagadnienia dotyczące profilaktyki nowotworów piersi. Przedstawiono epidemiologię, statystykę, czynniki ryzyka nowotworu piersi, ale przede wszystkim profilaktykę; czyli rekomendacje, niepokojące objawy i sposób samobadania piersi. Odbiorcami byli uczniowie Zespołu Szkół im. Hipolita Cegielskiego w Rogoźnie, Zespołu Szkół im. Tadeusza Kutrzeby w Obornikach, Liceum Ogólnokształcącego w Obornikach. Łączna liczba odbiorców to 149 osób.

W ciągu roku, podczas wydarzeń lokalnych: „Dnia Dziecka” w OOK, „Dni Obornik”, „Dożynki w Ryczywole” organizowano akcje informacyjno-edukacyjne, gdzie były rozdawane ulotki o tematyce profilaktycznej, ponadto przeprowadzano z dziećmi instruktaże poprawnego mycia zębów i zachęcano do kolorowania oraz wypełniania krzyżówek i rebusów o treści profilaktycznej. Przeprowadzano badania smokerlyzerem oraz ćwiczenia przy pomocy alkohogli, przeprowadzano również instruktaże poprawnego usunięcia kleszcza. Akcje obejmowały ok. 650 osób.

Podczas realizacji w/w programów i działań informacje o działalności oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były umieszczane na:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057400210617>

oraz <https://www.gov.pl/web/psse-oborniki/>

Programy edukacyjne proponowane do realizacji w różnych środowiskach wyposażone w materiały i pomoce dydaktyczne były systematycznie monitorowane i oceniane. Na terenie powiatu obornickiego 39 placówek realizowało, co najmniej jeden program polecany przez Inspekcję Sanitarną. W roku szkolnym 2023/2024 w placówkach realizujących programy, pracownica sekcji Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia przeprowadziła 35 ocen realizacji programów edukacyjnych.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w odniesieniu do szczebla powiatowego, zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. z dnia 11 marca 2024 r., Dz. U. 2024 poz. 416) należy, zgodnie z art. 3: opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących: budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych oraz uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych.

Wyszczególniając pracę Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wskazuje się, że:

- wydano 47 opinii w zakresie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, wśród najczęściej pojawiających się inwestycji była zabudowa mieszkaniowa, kilka spraw dotyczyło obiektów produkcyjnych oraz instalacji OZE, budowy infrastruktury drogowej,

- pojedyncze opinie sanitarne wydawano w sprawach związanych z kanalizacją, gospodarowaniem odpadami, czy realizacją gospodarstw rolnych,
- zaopiniowano uzgodnienie warunków realizacji 3 przedsięwzięć, w roku 2024 zajmowano stanowiska w sprawach dotyczących rozbudowy zakładów produkcyjnych, zbierania i przetwarzania odpadów,
 - prowadzono na różnym etapie postępowania sprawy w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym uzgodniono 23 dokumentacje w odniesieniu do zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanych dokumentów planistycznych, złożono 9 wniosków do opracowywanej dokumentacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i planu ogólnego gminy, zaopiniowano 19 dokumentacji MPZP wraz z przedłożoną prognozą oddziaływania na środowisko,
 - wydano 109 postanowień w zakresie uzgodnienia warunków zabudowy lub uzgodnienia lokalizacji inwestycji celu publicznego (96 dotyczyło warunków zabudowy, 13 inwestycji celu publicznego),
 - przeprowadzono 14 kontroli w terenie, wszystkie dotyczyły odbiorów budowlanych: budynki produkcyjno-magazynowe, obiekty służby zdrowia, obiekty sportowe, usługowe, handlowe, gastronomiczne, oświatowe. W trakcie dokonywania odbiorów nie stwierdzano uchybień. Analiza dokumentów w tym zakresie nie wskazywała uchybień.

X. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Celem działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Obornikach była ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska.

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną powiatu obornickiego są:

- korzystna sytuacja epidemiologiczna większości chorób zakaźnych; w roku 2024 na terenie powiatu nie odnotowano zachorowań na takie jednostki chorobowe jak: dur brzuszny, dury rzekome, czerwotka, salmonellozy narządowe, zatrucie toksyną botulinową, zatrucie grzybami jersinioza, wirusowe zapalenie wątroby typu A; nie było również zbiorowych zatruc pokarmowych;
- poprawa stanu sanitarnego i technicznego obiektów żywności i żywienia (modernizacja obiektów, wdrażanie w przedsiębiorstwach systemów i procedur kontroli wewnętrznej opartych na zasadach Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Higienicznej oraz systemu HACCP);
- dobra jakość produkowanej wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz zauważalna poprawa stanu technicznego urządzeń wodociągowych, dalsza rozbudowa sieci wodociągowych zwłaszcza na obszarach wiejskich;
- systematyczne zmniejszanie się liczby rejestrowanych chorób zawodowych.

Do zadań wymagających dalszych skutecznych działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należą:

- ciągle monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych (w tym COVID-19) oraz wzmożenie nadzoru nad wykonawstwem obowiązkowych szczepień ochronnych, w związku ze wzrostem liczby dzieci nieszczepionych spowodowanym odmową rodziców wykonania szczepień ochronnych;
- nadzór nad jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe;
- nadzór kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli oraz pływalni krytych;
- nadzór nad stanem sanitarno-technicznym obiektów służby zdrowia;
- nadzór nad obiektami użyteczności publicznej;
- nadzór nad obiektami produkcji i obrotu żywnością, jakością zdrowotną środków spożywczych i ich prawidłowym znakowaniem oraz wdrażaniem zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) i systemu HACCAP;
- nadzór nad placówkami oświatowymi w celu zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;
- kontynuowanie działalności w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia wynikającej z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa i sytuacji epidemiologicznej poprzez realizację programów promujących zdrowy tryb życia, zapobieganie powstawaniu chorób zakaźnych i innych.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Obornikach
Izabela Kłosowicz
/dokument podpisany elektronicznie/

**Pismo zostało wydane przez organ administracji publicznej
w postaci elektronicznej przy wykorzystaniu systemu
teleinformatycznego EZD RP oraz opatrzone kwalifikowanym
podpisem elektronicznym, który ma skutek prawny
równoważny podpisowi własnoręcznemu.**